

SÁMENUORAIID DÁIDDADÁHPÁHUS

Saamelaisnuorten taidetapahtuma 2004

Heahtás/ Hetassa

Raporta/ Raportti

Sámediggi/ Saamelaiskäräjät

Anni Näkkäläjärvi/ Rauna Paadar-Leivo/ Hannu Kangasniemi / Pia Ruotsala

www.samediggi.fi

SÁMENUORAIID DÁIDDADÁHPÁHUS 2004

ordnejuvvui Eanodaga badjedási lihka-
dansasáles cuoŋománu 1. beaivve.
Dáhpáhusa váldoordnejeaddjin lei
Sámediggi. Eará ordnejeaddjit ledje
Eanodaga gielda ja Eanodaga Sámiid
searvi. Oktasašbargu lihkostuvai
bures. Anaris, Avvilis, Soadegilis ja
Ohcejogas bohte skuvlalaččat juo
ovddit eahkeda, sidjiide lei ordnejuvvon
idjadeapmi badjedási ja logahaga
luohkkálanjain. Sámediggi lei ordnen
disco eahkedii.

Sámenuoraid dáiddadáhpáhus
ordnejuvvui seammá dási dáhpáhusan
go guovlogiellaid dáhpáhusat.
Das válljejuvvojedje sámenuoraid
ovddasteaddjit riikka dási Nuorra
Kultuvra – dáhpáhusii Vaasai 14.-
16.5.2004.

Oahpahusministerija čujuhii dáhpáhusa
goluide 8 000 euro mearreruda.

DÁHPÁHUSA ORDNE

Dáhpáhusa várás ásahuvvon bargo-
jovkui gulle Berit-Ellen Juuso, Elna
Magga, Anitta Aalto, Rauna Paadar-
Leivo ja Anni Näkkäläjäarvi.
Sámedikki bealis dáhpáhusa ledje
ordnemis skuvlen- ja oahppamateriála-
doaimmahaga virgeolbmot.

Dáhpáhusii bovdejuvvojedje buot
sámegiela ja sámegielat luohkáid
oahppit. Oasseváldin lei vejolaš
maiddái skuvllaid olgobealde doaibmi
nuoraide. Dáhpáhusa jodihuvvui sámegilli
(eanáš davvisámegilli, muhto
maiddái nuortalaš- ja anárašgielain).

SAAMELAISNUORTEN TAIDETAPAHTUMA 2004

järjestettiin Enontekiön yläasteen
liikuntahallissa Hetassa. Tapahtuman
pääjärjestäjänä toimi Saamelaiskäräjät.
Muina järjestäjinä olivat Enontekiön
kunta sekä Enontekiön saamelais-
yhdistys. Yhteistyö onnistui hyvin.
Inarista, Ivalosta, Sodankylästä ja
Utsjoelta tulivat koululaiset jo edelli-
senä iltana, heille oli järjestetty yöpy-
minen yläasteen ja lukion luokissa.
Saamelaiskäräjät oli järjestänyt illaksi
discon.

Saamelaisnuorten taidetapahtuma
järjestettiin seutukuntien tapahtumien
kanssa samantasoisena tapahtumana.
Siitä valittiin saamelaisnuorten
edustajat valtakunnalliseen Nuori
Kulttuuri –tapahtumaan Vaasaan 14.-
16. 5.2004.

Opetusministeriö osoitti tapahtumaa
varten 8 000 euron määrärahan .

TAPAHTUMAN JÄRJESTELYT

Tapahtumaa varten asetettuun työ-
ryhmään kuuluivat Berit-Ellen Juuso,
Elna Magga, Anitta Aalto, Rauna
Paadar-Leivo ja Anni Näkkäläjäarvi.
Saamelaisjärjien puolelta tapahtumaa
olivat järjestämässä koulutus- ja
oppimateriaalitoimiston työntekijät.

Tapahtumaan kutsuttiin kaikki saamen
kielen ja saamenkielisten luokkien op-
pilaat. Osallistuminen oli mahdollista
myös koulujen ulkopuolella toimiville
nuorille. Tapahtuma oli saamen-
kielinen (suurimmaksi osaksi pohjois-
saamen-kielinen, mutta myös inarin- ja
koltansaamen kieliä käytettiin).

Dáhpáhusa jodihii davvisámegillii Eanodaga logahaga oahppi Juhan Ovlá Näkkäljärvi. Eanodaga badjedási 8. luohká oahppit dolle buffeahta sihke siste ja maiddái olgun, gosa Eanodaga sámiid searvi lei ceggen lávu. Eanodaga gieldda fála buot oasseváldiide nuvttá skuvlaborramuša. Juohke gieldda fálaí dasa lassin iditborramuša iežaset skuvlalaččaide.

Dáhpáhusbáikái ordnejuvvojedje biilasáhtut Anáris, Ohcejogas ja Soađegilis. Dáhpáhusa várás dahkkojuvvui plakáhta ja prográmmalasta, maidda govva lei váldon jagi 2000 Sámenuoraid Dáiddadáhpáhusas. Dáhpáhusas ii berrojuvvon oasseváldinmáksu. Jietnateknihkas fuolahii avvilalaš Niko Kaivosoja, gii maiddái lei ovddit eahkeda DJ:n discos.

ŠLÁJAT JA ULBMILAT

Sáminuoraid dáiddadáhpáhusa váldoulbmilin lea addit nuoraide hástalusaid ovddidit iežaset dáidduid, fállat sidjiide jahkásaččat vejolašvuoda čájehit dáidduideaset earáide ja oazžut movtti-dahti árvvoštallama dán barggu ovddas. Oktan dehálaš ulbmilin dáiddadáhpáhusain leamaš álo maiddáí mánáid ja nuoraid sámegeiellamáhtu ja sápmeláš identitehta nannen. Dasa lassin dáhpáhus mearkkašahtti láhkái doarju oahppiid, oahpaheaddjiid ja vanhemiid oktasašbarggu. Dán jagi váldotemán lei riikka dási dáhpáhusa mielde dánsa.

Tapahtuman juonsi Enontekiön lukion oppilas Juhan Ovlá Näkkäljärvi. Enontekiön yläasteen 8. luokan oppilaat pitivät buffettia sekä sisätiloissa että ulkona Enontekiön saamelaisyhdistyksen laavussa. Enontekiön kunta tarjosi kaikille osallistujille ilmaisen kouluruokailun, ja kukin kunta tarjosi aamupalan omille koululaisilleen.

Tapahtumapaikalle järjestettiin linja-autokuljetukset Inarista, Utsjoelta ja Sodankylästä. Tapahtumaa varten valmistettiin juliste ja ohjelmalehtinen, joiden kuva oli vuoden 2000 tapahtumasta. Tapahtumasta ei peritty osallistumismaksua. Äänitekniikasta huolehti ivalolainen Niko Kaivosoja, joka toimi myös edellisillan DJ:na dsikossa.

LAJIT JA TAVOITTEET

Saamelaisnuorten taidetapahtuman päätavoitteena on antaa nuorille haasteita omien taitojensa kehittämiseen, tarjota heille vuosittain mahdollisuus näyttää taitojaan muille ja saada innostavaa palautetta tästä työstä. Taidetapahtuman yhtenä tärkeänä tavoitteena on ollut aina myös lasten ja nuorten saamen kielen taidon ja saamelaisen identiteetin vahvistaminen. Lisäksi tapahtuma tukee merkittävällä tavalla oppilaiden, opettajien ja vanhempien yhteistyötä.

Vuoden pääteemana oli valtakunnallisen tapahtuman mukaisesti tanssi.

Šlájat ledje:

- Baleahitta
- Dálá dánsa (sihke modearna ja ođđa dánsa)
- Stepp-, jazz- ja showdánsa
- Free stage (streetdance, break, hip hop ee. áiggi ihtagat)
- Karakteara- ja álbmotdánsa (ođđa ja dološ ráhkadusat)

Eanodaga dáhpáhusas lei mielde nubbin šládjan govvadáidda, mas temán lei Luonddugovva: eallit, luondduihtagat, olbmot ja sin doaimmat luonddus. Govvidanvuohkkin lei málen, sárgun dahje kolláša.

OASSEVÁLDIT JA LOGUT

Sierralágan joavkkut dán jagi dánsun-gilvvus ledje oktiibuot 10. Daid siste oktiibuot 92 nuora válde oasi dánsun-bihtáide. 300 nuora oassálaste govvadáiddagilvui. Govvadáiddaluohká stuorra oassálastinlohku lei hui movttidahtti. Duopmárat giitaleigga govaid dási, ja sudno mielas lei erenoamáš váttis välljet buoremusa.

Geahččit ja dáhpáhusii oassálastán nuorat ledje buohkat oktiibuot sullii 350 olbmo. Sále lei oppa dáhpáhusa áigge áibbas dievva. Sámegiela ja sámegielat luohkáid oahppiid logu ektui oasseváldiid mearri lei hui allat.

DUOPMÁRAT

Dáhpáhusa duopmáriid čállin doaimmai Pia Ruotsala. Duopmárin ledje:

- dánsa: dánsunpedagoga Unna-Káre Paavalniemi Kárášjoga kulturskuvllas ja musihkkár Ursula Länsman Helssegis / Angelis.
- govvadáidda: govvadáiddár /govvideaddji Liisa Helander Roavesavvonis / Oslos ja govvadáiddár /govvideaddji Virpi Jefremoff Avvilis.

BÁLKKAŠUMIT

Buot oasseváldiide juhkkovuođedje oasseváldinduodastusat. Ruhtabálkkašupmin juhkkovuođedje dánsunluohkás 200, 150 ja 100 euro I, II ja III bálkkašupmin. Govvadáiddaluohkás

Lajit olivat:

- Baletti
- Nykytanssi (sisältää modernin ja uuden tanssin)
- Stepp-, jazz- ja showtanssi
- Free stage (streetdance, break, hip hop ym. ajan ilmiöt)
- Karakteri- ja kansantanssi (uudet ja vanhat sommitelmat)

Enontekiöllä oli lisäksi mukana toisena lajina kuvataide, jonka teemana oli Luontokuva: eläimet, luonnonilmiöt, ihmiset ja heidän toimensa luonnossa. Työtapana olivat piirustus, maalaus ja kollaasit.

OSALLISTUJAT JA LUKUJA

Erilaisia kokoonpanoja tämän vuotissessa tanssikilpailussa oli 10, joissa esiintyi 92 nuorta. 300 nuorta osallistui kuvataidekilpailuun. Kuvataidesarjan suuri osallistujamäärä oli ilahduttavaa. Tuomarit kiittelivät kuvien tasoa, ja heidän vaikeana tehtävänä oli valita joukosta parhaat.

Yleisöä ja tapahtumaan osallistujia oli arviolta 350 henkeä. Sali oli täysi koko tapahtuman ajan. Saamen kielen ja saamenkieliseen opetukseen osallistuvien oppilaiden lukumäärään verrattuna taidetapahtumaan osallistuneiden lukumäärä oli hyvin korkea.

TUOMARIT

Tapahtuman tuomareiden sihteerinä toimi Pia Ruotsala. Tuomareina olivat:

- tanssi: tanssipedagogi Unna Káre Paavalniemi Norjan Kaarasjoen kulttuurikoululta ja muusikko Ursula Länsman Helsingistä /Angelista.
- kuvataide: taiteilija / kuvittaja Liisa Helander Rovisuvannosta / Oslost ja taiteilija / kuvittaja Virpi Jefremoff Ivalosta.

PALKINNOT

Kaikille osallistujille jaettiin osallistumistodistukset. Rahapalkintoina jaettiin tanssissa 200, 150 ja 100 euroa I, II ja III palkintoina. Kuvantekijöille

juhkojuvvojedje juohke 3 luohkás I, II ja III bálkkašupmin 70, 50 ja 30 euro.

Riikka dási dáhpáhussii sámenuoraid ovddasteaddjin válljejuvvui Ohcejotnjálmmi skuvlla joavku čájáhusainis *Dánsa Máttaráhkkui*, mii gulai karaktearadánssaide.

jaettiin kaikissa 3 sarjassa I, II ja III palkintoina 70, 50 ja 30 euron rahapalkinnot.

Valtakunnalliseen tapahtumaan saamelaisnuorten edustajaksi valittiin Utsjokisuun koulun ryhmä esityksellään *Dánsa Máttaráhkkui* (Tanssi esiäidille), joka kuului karakteritansseihin.

govva / kuva Tarja Länsman

govva / kuva Tarja Länsman

BOHTOSAT/ TULOKSET

Dánsun / Tanssi

Ohcejotnjálmmi skuvla riikka kulturdáhpáhussii / Utsjokisuun koulun ryhmä valtakunnalliseen tapahtumaan.

0 – 3 -luohkkálaččat / 0 -3 luokkalaiset:
eai oassálastit / ei osallistujia

4 - 6 -luohkkálaččat / 4-6 luokkalaiset:
1. Ohcejotnjálmmi skuvla / Utsjokisuun koulu: *Dánsa Máttaráhkkui*
2. Avvila vuolledássi / Ivalon ala-aste: *Sami boy*
2. Menešjávri skuvla / Menesjärven koulu: *Giđđa boktá movtta*

7 - 9 –luohkkálaččat ja logahat / 7-9 luokkalaiset, lukio:

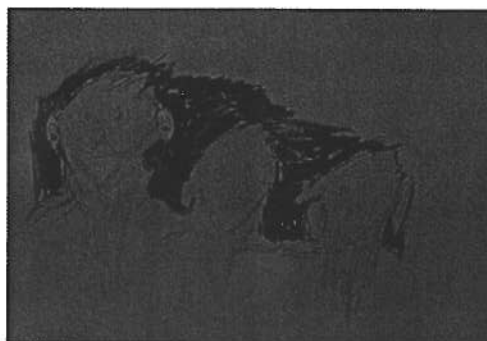
1. Kitisenranta skuvla / Kitisenrannan koulu: *Gárgit*
2. Eanodaga badjedássi ja logahat / Enontekiön yläaste ja lukio: *Hej, Lola*
3. Anára badjedássi / Inarin yläaste: *Jahki*

Govvadáiddagilvvu bohtosat / Kuvataidekilpailun tulokset

0 – 3 -luokkalaččat: 1. ja 2. bálkašumit manne Bealdovuomi skuvlla ja 3. bálkašupmi Gárasavvona skuvlla oahppiide. / 0 -3 luokkalaiset: 1. ja 2. palkinto menivät Peltovuoman koulun ja 3. palkinto Kaaresuvannon koulun oppilaille.

1. Terhi Yli-Yrjänäinen, *Gollečoarvi*

3. Jon-Iisak Juuso, *Golbma ilolaš ádjá*

2. Sari Stoor, *Ruovttubargu*

4 - 6 -luokkalaččat: Buot bálkkašumit manne Bealdovuomi skuvlla oahppiide. / 4-6 luokkalaiset: Kaikki palkitut olivat Peltovuoman koulun oppilaita.

1. Raija Harju, *Eallu*

2. Suoma Keskitalo, *Boazu jođálmahtá*

3. Mari-Selina Kärki, *Dušše guovtti čuovžža geažil*

7 - 9 –luohkkálaččat ja logahat: Buot bálkkašumit manne Ohcejoga sámelogahaga oahppiide. / 7-9 luokkalaiset, lukio: Kaikki palkinnot menivät Utsjoen saamelaislukion oppilaille.

1. Joni Saijets, *Jienat vulget*

2. Reo Virtanen, *Rávdu*

3. Tomi Länsman, *Sápmelaš*